

KÜTAHYA

BİLGİLENDİRME NOTU

2017

Akademik Danışman Yrd. Doc. Dr. İçlem ER
KÜTAHYA TİCARET VE SANAYİ ODASI
75. Yıl Mah. Bekir Sıtkı Paşa Cad. No:37 Merkez / KÜTAHYA
Tel: +90 274 228 32 32 Faks: +90 274 228 04 40
e-posta: kutso@kutso.org.tr

KONUM

Ege Bölgesinin İç Batı Anadolu bölümünde, Yukarı Sakarya ve Güney Marmara bölümlerinin kavşağında yer alan Kütahya, kuzeyden ve kuzeybatıdan Bursa, kuzeydoğudan Bilecik, doğudan Eskişehir, güneydoğudan Afyonkarahisar, güneyden Uşak, güneybatıdan Manisa, batıdan ise Balıkesir illeri ile çevrilidir.

NÜFUS VE EĞİTİM

TUİK 2016 yılı için paylaştığı verilere göre Kütahya nüfusu 573.642; nüfusun yıllık büyüme oranı ise %0,38'dir. 2015-2016 yılları arasında Kütahya aldığı göç 18.382 kişi iken, verdiği göç sayısı 20.691'dir. Dolayısıyla, aldığından daha fazla göç veren illerden birisidir (net göç sayısı -2.309'dur) (TUİK, 2017).

Ülkemizde bebek ölüm hızı 2016 yılında binde 10 oldu. Bölgemizde yer alan illere bakıldığında, Manisa'da bebek ölüm hızı binde 11,3; Afyonkarahisar'da bebek ölüm hızı binde 9,0; Kütahya'da bebek ölüm hızı binde 10,7; Uşak'ta ise bebek ölüm hızı binde 8,0 olmuştur (TUİK, 2017).

2013 yılında Kütahya'da iş gücüne katılma oranı %52,5 iken istihdam oranı %49,3 ve işsizlik oranı %6'dır (TUİK, 2017). (2013 yılından sonra iller bazında iş gücüne katılma oranı verileri yayınlanmamaktadır.)

Kütahya, ortaöğretim düzeyinde genel eğitim alan 17.898, mezun olan 2.182, mesleki ve teknik eğitim alan 19.700, mezun olmuş 3.192 öğrenci ile ara eleman ihtiyacını karşılamaya hazır bir altyapı sunmaktadır (TUİK, 2017).

1992 yılında kurulmuş olan Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya il merkezinde yer alan Kütahya Evliya Çelebi Yerleşkesi ve Germiyan Yerleşkesi olmak üzere iki Yerleşkesinde 10 Fakülte, 5 Yüksekokul, 4 Enstitü ve Kütahya'ya bağlı Tavşanlı, Simav, Gediz, Emet, Hisarcık, Domaniç, Altıntaş, Şaphane ile Pazarlar Meslek Yüksekokulları olmak üzere 14 meslek yüksekokulunda Eğitim-Öğretim vermektedir. Dumlupınar Üniversitesi bünyesinde kurulmuş olan İleri Teknolojiler Merkezi, birçok sektöre hitap eden ve en son teknoloji ile donatılmış alt yapısı ile yatırımcılara test, analiz, Ar-Ge, Ür-Ge ve tasarım alanlarında önemli işbirliği fırsatları sunmaktadır (Dumlupınar Üniversitesi, 2017).

KÜTAHYA'NIN EKONOMİK DURUMU VE YATIRIM ORTAMI

Kütahya'da, ulusal hedefle uyumlu olacak şekilde, sanayi ve hizmet sektörlerindeki istihdamın ve yaratılan katma değerin artırılması amaçlanmaktadır.

2014 yılı rakamlarına göre, Kütahya'nın Gayrisafi Yurtiçi Hasılası 11.321.384 Bin TL'dir. Bunun 1.349.427 Bin TL'si Tarım sektöründen; 3.457.476 Bin TL'si Sanayi Sektöründen; 5.206.086 Bin TL'si Hizmetler sektöründen; 1.308.396 Bin TL'si ise vergi ve sübvansiyonlardan kaynaklanmıştır (TUİK, 2017).

Tüketici Fiyat Endeksi

TÜFE'de (2003=100) 2017 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %0,45, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,18, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,72 ve on iki aylık ortalamalara göre %9,09 artış gerçekleşti.

Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak illerinin dâhil olduğu bölgemizde Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) aylık %0,28 arttı (TUİK, 2017).

Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri

2017 yılı Nisan ayı sonu itibariyle Türkiye'de trafiğe kayıtlı araç sayısı 21.454.288'e ulaşmıştır. Bölgemizde yer alan illere bakıldığında 2017 yılı Nisan ayı sonu itibariyle, Manisa'da trafiğe kayıtlı araç sayısı 557.778; Afyonkarahisar'da trafiğe kayıtlı araç sayısı 210.444; Kütahya'da trafiğe kayıtlı araç sayısı 203.277; Uşak'ta ise trafiğe kayıtlı araç sayısı 129.609'a ulaşmıştır (TUİK, 2017).

Konut Satış İstatistikleri

Türkiye genelinde konut satışları 2017 Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1,5 oranında artarak 116.558'e ulaşmıştır. Bölgemizde yer alan illere bakıldığında 2017 Mayıs ayında Manisa'da 2.114 konut; Afyonkarahisar'da 676 konut; Kütahya'da 773 konut; Uşak'ta ise 487 konut satılmıştır (TUİK, 2017).

Kütahya'da Tarımsal Üretim

Yukarıda da belirtildiği üzere, Kütahya'nın Gayrisafi Yurtiçi Hasılası'nın 1.349.427 Bin TL'si Tarım sektöründen kaynaklanmaktadır (TUİK, 2017).

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdür Yardımcısı Mustafa Kurt yaptığı açıklamada Türkiye'nin şu anda Avrupa'da tarımsal üretimde 1. durumda; Türkiye tarımsal üretim sıralamasında ise Kütahya'nın 7. sırada olduğunu; Türkiye tarımının gelişmesinin yansımalarının Kütahya'da da görüldüğünü ifade etmiştir (Kütahya Postası, 11.09.2017).

İl Müdür yardımcısı Mustafa Kurt aynı açıklamasında Kütahya'da 25 bin tane bitkisel üretimle uğraşan tarımsal işletme; 30 binin üzerinde hayvancılıkla uğraşan işletme olduğunu sözlerine eklemiştir.

Kütahya'da Sanayi Üretimi

Gelişmiş merkezlere yakınlık, uygun yatırım alanları, lojistik ve ulaşım altyapısı, yatırım maliyetlerinin uygunluğu gibi Kütahya'nın sahip olduğu avantajlar, ulusal ölçekte sanayinin desantralizasyonu ve kümelenme politikalarıyla birlikte değerlendirildiğinde Kütahya'nın 2023 hedeflerindeki lokomotif sektörü sanayi olarak belirlenmiştir. Bu tespit, Kütahya'nın İstanbul, Bursa, Kocaeli gibi gelişmiş sanayi odaklarından, desantralizasyon politikaları sonucunda sanayi yatırımları çekebileceği, bu sayede mevcut durumda %40'a yakın tarımsal istihdama sahip olan Kütahya'nın yapısal dönüşümünü gerçekleştirebileceği değerlendirilebilir. Ayrıca, en yüksek katma değeri oluşturan hizmet sektörünün gelişmesi, orta ve yüksek teknoloji sanayinin Kütahya'ya çekilmesi sayesinde mümkün kılınacaktır (Zafer Kalkınma Ajansı, 2016).

Kütahya son 10 yılda, İstanbul, Kocaeli, Bursa gibi sanayiye doymuş metropol şehirlerden çeşitli yatırımlar almıştır. Geleneksel işkollarından çini, seramik ve bunları takip eden porselen imalatı yapan firmaların yanı sıra Kütahya'da öne çıkan yeni sektörlerden otomotiv yan sanayi hızla gelişmektedir. Faaliyette olan 8 adet otomotiv yan sanayi firmasında yaklaşık 5000 çalışan istihdam edilmektedir. Özellikle sanayiye doymuş, yatırım alanları tükenmiş ve sanayide desantralizasyon süreci başlatmış olan İstanbul, Kocaeli, Sakarya ve Bursa gibi illerin arka bahçesi konumunda olan Kütahya'da dünyaca ünlü araç üreticilerine OEM olarak parça imalatı yapmaktadır. Otomotiv sanayi ile birlikte cam, gıda, tekstil, kimya, kâğıt, ilaç ve metal eşya imalatı yapan firmalar da Kütahya'da faaliyet göstermektedir.

Termal ve sağlık turizmi için önemli potansiyele sahip Kütahya'da yeni yatırım alanları üretilmektedir. Özellikle turizm sektörü için tarihi ve kültürel mirasları içerisinde barındıran Kütahya'da 11 termal kaynak, 7 Termal Turizm Merkezi ve 1 Turizm Merkezi ile turizm yatırımcıları için çok önemli bir konumdadır. Kütahya'da dünyaca ünlü bir otel markası ile termal, spa ve kongre merkezleri gibi fonksiyonları barındıracak bir 5 yıldızlı otel yatırımı ilin

termal potansiyellerinin etkin kullanılması ve termal sağlık turizminin gelişmesi bakımından yatırımcılara lokomotif görevi görecektir. Son yıllarda termal otel yatırımları ve devre mülk yatırımları giderek artmaktadır. %53'ü ormanlarla kaplı Kütahya, tarihi, kültürel ve doğa güzellikleri ile doğa turizmi, trekking, golf vb. sporlar için uygun yatırım alanları da sunmaktadır.

Kütahya'da sanayi istihdamında en fazla paya sahip sektör metalik olmayan ürünler imalatıdır (seramik, porselen, cam imatları). İmalat sektörü istihdamının teknolojik düzey dağılımına bakıldığında orta düşük teknoloji oranı %51,1 iken Türkiye'de bu oran 31,8'dir. Bu değer yüksek teknolojiye geçişe potansiyeli olduğunu göstermektedir. Kütahya toplam mevcut OSB'leri ile yatırımcılar için cazip yatırım fırsatları sunmaktadır.

Kütahya Dış Ticaret İstatistikleri

Kütahya'da 2016 yılında (geçici verilere göre) 181 milyon Dolar ihracat yapılırken (merkezleri farklı illerde olan ancak üretimlerini Kütahya'da gerçekleştiren firmaların ihracatları dikkate aldığımızda bu rakam 600-700 milyon Dolar'lar seviyesindedir), 131 milyon dolar ithalat yapılmıştır (TUİK, 2017).

Bunların yanı sıra, kesinleşmemiş istatistiklere göre, 2017 yılının son 4 ayında rekor üstüne rekor kıran Kütahya, Ağustos 2017'deki ihracat rakamıyla bir rekor daha kırdı. Ağustos 2017 ihracatıyla tarihinin en büyük rakamına ulaşan Kütahya'daki ihracatın yılsonunda 240 milyon doları geçmesi bekleniyor. Bu rakamlara bakıldığında Kütahya, ihracat miktarını 2016 yılı Ağustos ayına göre yüzde 27 oranında artırmıştır. 2017 Ağustos ayında bir aylık periyotta 22 milyon 54 bin dolarlık ihracat yaparak rekor kıran Kütahya, bu ay 22 milyon 600 bin dolarla rekorunu tazeledi. Ayrıca Kütahya, 2017 yılının 3'üncü çeyreğine kadar olan bölümde 157 milyon 863 bin dolarlık ihracat yaparak, daha 8'inci aydan 2010 yılındaki 117 milyon 414 bin dolar, 2011 yılındaki 149 milyon 10 bin dolar ve 2012 yılındaki 154 milyon 48 bin dolarlık ihracatı geride bıraktı (Kütahya Postası, 11.09.2017).

Kütahya, Ağustos ayında gerçekleştirdiği 22 milyon 600 bin dolarlık ihracatıyla Türkiye'de 32. olurken, 2017 yılında yapılan 157 milyon 863 bin dolarla Türkiye'de 34. sırada yer aldı. Ayrıca Kütahya, Uşak'ın Ağustos ayında gerçekleştirdiği 22 milyon 372 bin dolarlık ihracatını da geride bıraktı. Uşak, Ağustos ayındaki ihracatıyla Türkiye sıralamasında Kütahya'nın hemen ardından 33. sırada kendine yer bulabildi. Afyonkarahisar 28 milyon 959 bin dolarlık ihracatıyla Türkiye sıralamasında 29., Eskişehir ise, 78 milyon 606 bin dolarlık ihracatla 19. sırada yer aldı (Kütahya Postası, 11.09.2017).

ISIC Rev3 sınıflandırmasına göre 2015 yılında İhracatta ilk 3 sektör; Metalik olmayan diğer mineral ürünler, ana metal sanayi, maden ürünleridir. 2015 yılında ithalatta ilk 3 sektör ise; Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat, ana metal sanayi, metalik olmayan diğer mineral ürünlerdir. Kütahya'nın en fazla ihracat yaptığı ülkeler Almanya, ABD, İspanya, İtalya ve Fransa iken; ithalat yaptığı ülkeler Rusya Federasyonu, Çin, Almanya, İtalya ve Çek Cumhuriyetidir. Dış ticaret yapılan ülkelere bakıldığında ihracatta coğrafik çeşitlilik yokken ithalatta coğrafi çeşitlilik görülmektedir (Zafer Kalkınma Ajansı, 2016).

Kütahya'da Yatırım Yapılabilecek Alanlar

Kütahya, aşağıda sıralanan hususlara bağlı olarak, yerli ve yabancı yatırımcılar için uygun ve cazip bir merkez olarak ön plana çıkmaktadır:

1. Konum (metropollere yakınlığı)
2. Kütahya merkezdeki 1. ve 2. OSB'ler, Tavşanlı ve Gediz OSB'leri ile yeni açılacak 5. OSB (Altıntaş) ile yatırım alanlarının genişliği ve cazibesi
3. Açılma çalışmaları başlayan Kütahya Serbest Bölgesi ile yeni yatırım fırsatlarının ortaya çıkması
4. Sahip olduğu maden zenginliği (35 farklı maden çeşidine sahip durumdadır)
5. Gelişmiş çinicilik, seramik ve porselen sektörü
6. Zengin termal kaynakları
7. Kültür ve doğa turizm merkezleri
8. İlde uygulanan teşviklerin kapsamı
9. Ulaşım ve lojistik açıdan önemli ölçüde geliştirilebilir bir kapasiteye sahip olması (Önemli bir kara yolu güzergâhında olması, raylı sistem ve hava alanına sahip olması, Gemlik limanına yakınlığı önemli bir avantajlar olarak sıralanabilir)

KÜTAHYA'DA YATIRIMLARA UYGULANAN TEŞVİKLER

Kütahya teşvik sisteminde 4. Bölgede yer almaktadır. Bölgesel teşviklerde OSB içi yatırımlarda SGK ve kurumlar vergisi indirim desteği 5. Bölge desteklerinde uygulanan oran ve sürelerde uygulanır. Bölgesel teşvik sistemine göre Kütahya'da 30 ana sektör başlığı desteklenmektedir. Karar kapsamında 10 Milyon TL'ye kadar yapılacak Genel ve Bölgesel Teşvik Başvuruları Ajans Yatırım Destek Ofislerine yapılabilmektedir. Bölgesel teşvik uygulamalarında (Zafer Kalkınma Ajansı, 2016);

1. KDV istisnası

2. KDV iadesi sadece 2017 yılında yatırım teşvik belgesine konu yatırım kapsamında yapılacak bina ve inşaat harcamalarına yönelik ilk 6 aylık ve yılsonuna kadar indirim yolu ile telafi edilemeyen KDV'lerin iadesi yapılabilecektir.
3. Gümrük vergisi muafiyeti (KKDF + KDV dâhil)
4. SGK işveren payı desteği (Sabit yatırım Tutarının %35'ine ulaşınca kadar OSB'lerde 7, OSB dışında 6 yıl süreyle)
5. Kurumlar vergisi indirimi (Sabit yatırım Tutarının OSB içi yatırımlarda %40'ına kadar %20 olan kurumlar vergisinden %80, OSB dışı yatırımlarda %30'una ulaşınca kadar %20 olan kurumlar vergisinden %70 indirim uygulanır)
6. Faiz desteği (TL cinsi yatırım kredilerinde yıllık faizin 4 puanı, döviz cinsinden kredilerde 1 puan)
7. Yatırım yeri tahsisi (OSB'lerde yer olmaması veya OSB'de yer yapmaya uygun yatırım konusu olmaması durumunda hazine arazileri 4706 sayılı kanunun ek madde 3'e göre tahsisi yapılabilmektedir.)